

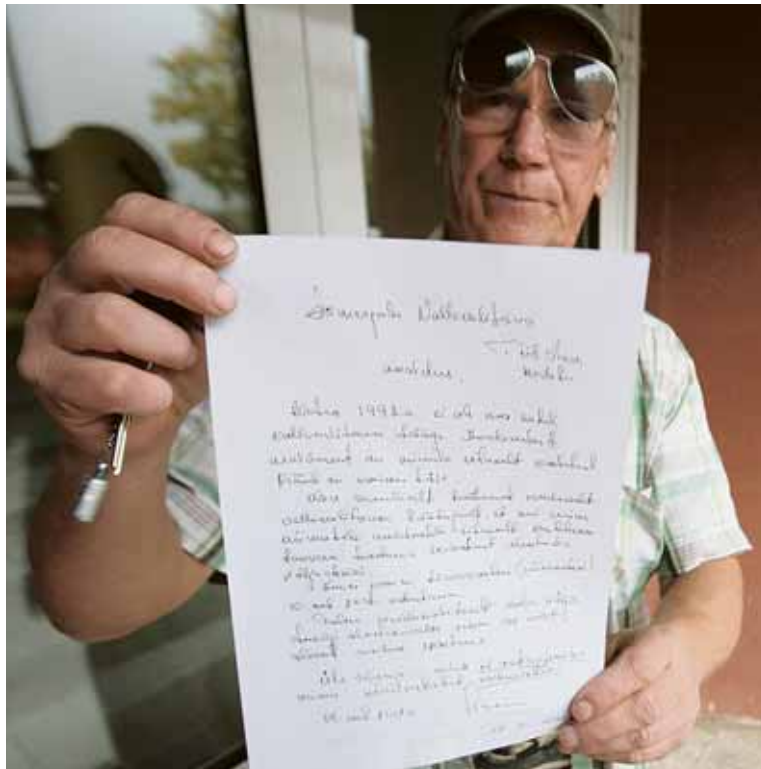
Sõmerpalu mees alustas vallamaja ees näljastreiki

Inno Tähismaa

STREIKIJA > Sõmerpalu valla Horma küla elanik Tiit Saar alustas eile varahommikul, täpsemalt kell 7.50 vallamaja ukse ees näljastreiki, kuna tal puudub elamispind ja vallavalitsus ei leidnud talle sotsiaalkorterit.

Saar oli kaasa võtnud teki, kolm joogipudelit ja raadio, et streikimine libedamalt kulgeks. Ta keeras end vallamaja ukse ees tuule ja vihma käes kerra ning ootas, mis otsuse vallavalitsus teeb.

Saar tegi kuu aega tagasi Sõmerpalu vallavalitsusele avalduse, milles palus võimaldada endale sotsiaalne elamispind või tasuda osaliselt üürikorterit arved. „Sissetulekuks on invaliiduspension 148 eurot kuus,” tutvustas Saar oma olukorda, paljastades aeg-ajalt oma hambutut suud. Hambad lagunesid ära pärast südameoperatsiooni ja haige südame tõttu ei leia mees talveperioodil jõukohast tööd. Enne südamehaigust oli Saar kogu elu kõvasti tööd rabanud, algul Tartu KEKis ja pärast riigi vabanemist asutas paarikümmend aastat tagasi Tartu külje all koos kolme kompanjoniga Eesti ühe esimese suure saeveski, kust isegi Imavere mehed hiljem šniti võtmas käisid. Sõmerpalu vallas asub Saare isakodu.

Sõmerpalu valla elanik Tiit Saar eile hommikul vallamaja ukse ees paberiga, milles teatab streigi alustamisest.

Sõmerpalu vallavalitsuse töötajad kondisid esmapäeva hommikul tööle tulles 62aastasest Tiit Saarest mööda nagu laternapostist, talle mingitki tähelepanu osutamata. Küsimusele, miks siis mehele korterit ei võimaldata, ütles valla haridus- ja kultuuritöö spetsialist Maarika Rosenberg lahkooniliselt, et Saarel on elu-

koht olemas. Kui Saar selle peale ütles, et ta ei saa sugulastele kuuluvas majas enam edasi elada, siis Rosenberg vaid naeratas selle peale.

Sõmerpalu vallavalitsuse otsusele jätta Tiit Saare eluasemetaotlus rahuldamata ongi alla kirjutanud Maarika Rosenberg, kes oli 3. oktoobril vallavanema ülesannetes. Vallavalitsuse kor-

raldus ütleb, et „Tiit Saarel on realselt elamispind Sõmerpalu vallas Horma külas olemas. Sama elamispind on tal ka rahvastikuregistri andmete alusel. Tiit Saare enda ütluste järgi on tal üürikorter ka Võru linnas. Seega leiab vallavalitsus, et Tiit Saar ei vaja valla sotsiaalpin-

da.” Vallavalitsus ei arvesta-

nud Tiit Saare väitega, et soovib elamispinda just selleks, et kolib Võrus asuvast üürikorterist välja, kuna ei suuda talvel mitmesaja euronit ulatuvat üüri maksta.

Tiit Saare esimesele taotlusele kompenseerida osa üürihinnast vastas vallavalitsus, et kuivõrd üürikorter asub Võru linnas, siis jäetakse avaldus rahuldamata.

Kuidas kommenteerite vallamaja ees alanud näljastreiki?

Vastab Sõmerpalu vallavanem Aare Hollo: „Vallavanem ei näe Tiit Saarel mingit põhjust näljastreigi korraldamiseks, sest tal on elamispind olemas. Möödunud nädalal (28. septembril) käis valla sots.töötaja tema sissekirjutatud elukohas, kus Saar samal päeval ka ise toimetas. Olen vestelnud ka eluruumi omanikuga, kes talle elamispinna lubas. Tal on luba seal ka edaspidi elada.

Kell 9 oli Saar juba vallamajast kadunud.

Tiit Saar vallamaja ukse taga näljastreiki alustamas.

Fotod: INNO TÄHISMAA

Uudised

Arstide streiki korraldavad kutseliit: kui vaja, oleme valmis Võrus streikima. lk 3

Hakkpuiduga köetav Antsla katlamaja võib valmida aasta lõpuks. lk 3

MUTTER JA POLT
AUTOLAMMUTUS • AUTORENT • KUMMIPOST

AUTORENT

OÜ Mutter ja Polt
Tallinna mnt 46c Võru
Tel 782 3509, 516 0316.

Tartu mets
ostab
metsakinnistuid
ka saartelt
tel 5557 7007

ILM

8...11°C

SOE ALUSPESU – ASENDAMATU MUGAVUS KÜLMADES TINGIMUSTES!

**TAMREX soe
aluspesusärk**

art 7191 - meeste mudel
art 7192 - naiste mudel

HIND 29.- €

Spetsiaalsest Poly-Dacron kangast soe aluspesusärk juhib niiskuse kehapiinnalt eemale ja hoiab suurepäraselt kehasoojust. Venivast materjalist särk on keha vastas mõnusalt pehme ja mugav.

Materjal:
100% Poly-Dacron.
Värvus: tumehall

KOMPLEKT
(särk + püksid)

-20%
= 44.- €

TAMREX

**AVASIME
KAUPLUSE
HAAPSALUS**

Ehitajate tee 2a,
Uuemõisa alevik

**TAMREX pikad
aluspesupüksid**

art 7112 - meeste mudel
art 7113 - naiste mudel

HIND 26.- €

Spetsiaalsest Poly-Dacron kangast soojad aluspesupüksid juhib niiskuse kehapiinnalt eemale ja hoiavad suurepäraselt kehasoojust. Venivast materjalist püksid on keha vastas mõnusalt pehmed ja mugavad.

Materjal:
100% Poly-Dacron.
Värvus: tumehall

Hinnad sisaldavad käibemaksu 20% ja kehtivad kuni 31.12.2012 või kuni kaupja jätkub!

TAMREX OHUTUSE OÜ

Tel 654 9900 Faks 654 9901 e-post: tamrex@tamrex.ee www.tamrex.ee

TALLINN
Laki 5, Pärnu mnt 130, Katusesepäpi 35

TARTU
Aardla 114, Ringtee 37a

PÄRNÜ
Rila mnt 169a, Savi 3

RAKVERE
Pikk 2

VILJANDI
Rila mnt 42a

JÕHVI
Tartu mnt 30

VÕRU
Piiri 2

VALGA
Vabaduse 39

NARVA
Tallinna mnt 19c

HAAPSALU
Ehitajate 2a, Uuemõisa

Võrumaa Teataja

Aastast 1995

Petlik vaikus

Eestit peetakse Kreeka või isegi Lätiga võrreldes rahulikuks maaks. Rahulolu on siiski näiline ja tuleneb asjaolust, et inimesed ei julge oma arvamusi välja öelda.

Ühelt poolt võib küll väita, et nurisemiseks põhjust pole. Erilist nurinat pole kuulda ajakirjanduse kaudu ja kuivõrd ajakirjandus peaks vähemalt teoorias peegeldama ühiskonnas toimuvat, siis võib justkui väita, et midagi hullu lahti pole. Seda, et kõik on hästi ja järjest paremaks läheb, kuuleb üha valjemalt Tallinnas Toompeal asuvate valitsusametnike ja rahvaesindajate suust.

Tegelikkuses asjad muidugi nii roosilised pole. Ajakirjanikud kuulevad inimeste suust viimasel ajal üha suuremat pahameelt, aga sellest jõuab vaid murdosa leheveergudele, kuna inimesed lihtsalt ei julge oma nime all rääkida. Ei julgeta rääkida siis, kui pole raha, et oma lastele süüa osta, endast rääkimata. Ei julgeta rääkida sellest, kui elusaatus on viinud kogu varanduse ja tuleb parema puudumisel kuuse alla kolida, sest ametnikud ei leia hädasolijale korterit. Avalikult ei julge inimene kritiseerida ametnikke siis, kui teede ja tänavate kehva olukorra tõttu on auto nii tema kui käekõrval oleva lapse veesahmakaga üle kalkanud. „Ah, ise olin süüdi,” kõlab vabandus, mis iseloomustab pigem totalitaarsele ühiskonnale alluvat mutrikest kui õigusriigi täieõiguslikku kodanikku. Pole ime, sest neid, kes ametnike omavoli eest oma õiguste kaitseks kohtusse pöörduvad, kutsutakse pealekaebajateks. Nõnda jätkates ei saa imeks panna, kui omavalitsuste suurimateks ja varsti ainsateks töandjateks jäävadki needsamad ametiasutused – nurka surutud inimesed hääletavad jalgadega ehk lahkuvad. Paljud neist jäädavalt.

Viimastel nädalatel võtab ajalehe toimetusega ühendust üha rohkem inimesi sõnumiga, et riik on hulluks läinud ja oma kodanikud hüljanud. Eriti puudutab see piirikaubandust, kus valitsus on kraanid viimse kinni keeranud, sõites üle isegi varem palju kiidetud ja Eestis seaduse jõudu omavatest euronormidest. Võiks ju siis euronormidele juba täiega vilistada ja lasta ettevõtjatel vabamalt hingata.

VÕRUMAA TEATAJA VIIS AASTAT TAGASI

9. oktoober 2007. Meremäe vallavolikogu ei ole jõudnud seisukohale, mida hakata peale likvideerimisel oleva kohaliku soojatootja OÜ Merob võlglastega, kes on jätnud tasumata kokku umbes 340 000 krooni. • Roolijoodiku BMW müüdi oksjonil maha. • Uus jäätmeveoleping on tekitanud nii rahulolu kui ka protesti. • Mees vehkis kasiinos gaasirelvaga. • Rõuge rahvamajal on juubel.

Võrumaa Teataja

Maakonnaleht

Võrumaa Teataja ilmub teisipäeval, neljapäeval ja laupäeval.
Toimetus: PK 1, Oja tn 1, Võru 65602, faks 782 3072,
e-post: info@vorumaateataja.ee, www.vorumaateataja.ee.
Väljaandja: AS Võru Teataja. Tellimisindeks 69 851.

Peatoimetaja	KALEV ANNOM	782 1274
Reporterid	INNO TÄHISMAA	782 3254
	IRJA TÄHISMAA	782 3254
	(lapsehoolduspuhkusel)	
Korrektor	MAILIT PAJU	782 4516
Kujundaja	MARGARETA PALGI	782 1921
Küljendaja	SIRLE NURK	782 1921
Müügijuht	MIHKEL VANARI	782 4616
Veebitoimetaja	AIGAR NAGEL	782 0578
Raamatupidaja	KATRIN HAGA	782 1535
Kuulutused	MARI-LIIS PIIRISALU	782 3690
(E-R 8–16)	HELIN LEIS	782 3690
Kuulutused Antslas (Kreutzwaldi 1, E-R kella 8–10)		785 5378
Kuulutused Vastseliinas (Võidu 14, E-R kella 9–11)		785 1242

Toimetusel on õigus kaastöid nende selguse huvides toimetada ja lühendada. Kaastöid ei tagastata. Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda pressinõukogusse (e-post: pn@eall.ee, tel 646 3363).

Trükk AS VõruTäht

Elektrihinna tõusu saab leevendada

Pole palju neid inimesi, kes ei mäletaks Isamaa ja Res Publica Liidu (IRL) möödunud valimiste loosungit, kus lubati kodukulud alla viia. Paljudele meist saadeti koju ka leping valijaga, kus sedasama lubadust allkirjaga kinnitati. Tegelikult tulevad suurimad hinnatõusud just IRLi ministri haldusalast. Eesti Energia uued hinnakirjad lubavad selgelt prognoosida, et elektrihinna tõus tuleb suur. Kui tarbija liitub Eesti Energia kuuekuulise fikseeritud hinnaga lepinguga, siis tõuseb tema elektri põhitariff praeguselt 3,15 eurosendilt 4,99 eurosendile. See tähendab põhitariffi hinnatõusu 58 protsenti. Lisaks on konkurentsiamet lubanud Eleringil tõsta võrgutasusid 13,3 protsenti. Kõik see kokku tähendab inimese elektriarve kasvu uuel aastal vähemalt viien-diku võrra.

Ära ei saa unustada ka fakti, et avatud turult hakkavad elektrienergiat ostma ka väiksemad ettevõtted, kes seni said osta elektrit veel suletud turult. Nendegi tooted lähevad selle tagajärjel kallimaks ja see kajastub ka üldises hinnatõus.

Kui avatud turule üleminek oli pikalt teada, siis Juhan Partsi avaldus pärast uue Eesti Energia hinnakirja avaldamist oli enam kui pentsik. Hinnatõusu eest on Keskerakond ja eksperdid hoiatanud juba üle aasta. Tuginesime andmetele, mis selgusid elektriturul avanemisest suurtele ettevõtetele. Nimelt on alates 1. aprillist 2010 Eestis suurtarbijad, kelle aastane tarbimismahd on suurem kui kaks gigavatt-tundi, kohustatud elektrit ostma elektribörsilt. Juhan Partsi juhitud ministeerium jälgis, mida tähendas elektriturul avanemine suurettevõtetele. Majandusministeeriumi andmetel oli elektri hind avatud turu tingimustes keskmiselt 46 eurot megavatt-tunni eest, mis oli ligi 50 protsenti kõrgem kui Narva Elektrijaamast tuleva elektri reguleeritud hind.

Kui majandusminister teeb praeguses olukorras üllatunud ja abitud nagu, siis on tegemist katsega end süüst puhtaks pesta, samal ajal rahumeeli kasseerides hinnatõusuga kaasnevat senisest suuremat tulu, sest hinnatõus tähendab suuremat kasumit Eesti Energiale ning kõrgemale hinnale lisanduvat kõrgemat käibemaksu.

Mida saab hinnatõusu leevendamiseks teha?

Valitsuse seisukoht on, et elektrihind kujuneb järgmisest aastast elektriturul ja nemad ei saa midagi teha. Tõsi, elektrihinda börsil ei saa tõepoolest valitsus muuta, kuid iga inimese elektriarvel on komponente, mida saab valitsus reguleerida. Tarbija elektriarve koosneb hetkel elektri põhitariffist, võrguteenuse tasust, taastuvenergia tasust, elektriaktsiisist ja käibemaksust. Suurem osa elektri hinnast on riigi kontrolli all.

Euroopa mastaabis on elektrile lisatavad maksud Eestis väga kõrged.

Eesti maksukoormus on kodutarbija elektrienergia hinnast ligi 30 protsenti, natuke suurem sellest on maksude osa veel Rootsis ja Portugalis. Enamikus Euroopa riikides on kodutarbija elektri maksukoormus 20 protsenti piires. Alla kümne protsendi on maksude osa kodutarbija hinnast Lätis, Maltal ja Suurbritannias. Kodutarbijate maksudes sisaldub ka käibemaks, mida masuajal samuti tõsteti.

Maksud on selgelt poliitiline otsus ja kui on soov leevendada elektrihinna tõusu tarbijatele, saab seda maksuotsustega ka teostada.

Täna tuleb Riigikogus arutusele Keskerakonna algatatud elektriaktsiisi vähendamise eelnõu, mille eesmärk oli leevendada 2013. aasta üleminekut täielikult avatud elektriturule süsteemile. Seda on võimalik teha, vähendades elektrienergia aktsiisi Euroopa Liidu kehtestatud minimaalse määrani, milleks on üks euro. Hetkel kehtiv aktsiis on 4,47 eurot ühe megavatt-tunni elektrienergia kohta. See aktsiis kehtestati 2007. aastal ja juba toona tunnistati esimesi kuid majandusministri positsioonil töötav Juhan Parts, et ta ei oska selgitada, millise analüüsi tulemuste põhjal aktsiisimäärad kehtestati ning kas taolist analüüsi on üldse tehtud.

Keskerakonna fraktsioon on pakkunud ühe võimaluse elektrihinna tõusu leevendamiseks ja neid võimalusi on veelgi. Elektri kallinemine lööb valusamalt just väiksema sissetulekuga peresid ja on seega taas üks ebaõiglane samm, kus maksukoormus pannakse nende õlgadele, kes seda kanda ei suuda. Nii mõnelgi juhul võib ju mõnest kallist asjast loobuda, aga elekter kahjuks nende hulka ei kuulu.

Kadri Simson
Riigikogu
Keskerakonna
fraktsiooni
esimees

Kas pensionärid tahavad olla riigile koormaks?

Vastus pealkirjas esitatud küsimusele on, et ega ikka ei taha küll. Pensionärid on piinlik tunnistada, et ta ei tule oma eluga toime (tih-ti tuleb pensionärid toetada lapsi või lapselapsi, sageli on säästnud kokku kuivanud ja kuivavad veel, hindade tõus kahandab iga kuuga kulude katmise võimalusi jne). Eakal inimesel on oma võimed tööd teha ja ta peab leidma vastavat tööd. Kui pensionist ära ei ela, saab tööga lisa teenida. Töötav pensionär maksab maksuvaba sissetuleku piiri ületamisel üksikisiku tulumaksu ja aitab sellega riigi kassat täita. Küsimus on selles, kuidas ja kui suures ulatuses on see riigis võimalik. Kas riik ütleb, et kõik on korras, rohkem ei saa midagi teha ja lõpetage virisemine, või istume laua taha ning arutame, kuidas peaks riik toimima. Käesoleva aasta 1. jaanuariks oli eakate armees pensionäre rohkem kui 30 protsenti ehk üle 400 000 inimese.

Arvan, et meie ühiskonnas on demograafiliste muutuste põhjuseks heaolu suurenemine. Hea arstiabi tõttu on suurem vähenenud ning väheneb endiselt, sündivus on madal, töö otsimise tekitab stressi, soovid on suuremad, kui sissetulekud võimaldavad jne. Palju kardetakse, et eakate inimeste elu muutub kehvamaks, teised arvavad, et eakad soovivad, et ainult nende elu oleks hea erga arvesta teiste puudustkannatajatega, hädaldatakse, et vanemad tahavad jätta suure koorma nooremate põlvkondade õule.

Võru linna kultuurimajas Kannel toimus aktiivse vananemise ja põlvkondadevahelise solidaarsuse Euroopa aasta 2012 raames üritus „Hingelt noor ja tegevustes aktiivne“. Niiuguste ürituste eesmärk on tõsta inimeste teadlikkust vanemate inimeste ühiskonda panustamise osas ja viisidest, kuidas seda teostada. Samuti ärgitada poliitikutid algatama tegevusi, mis loovad paremaid võimalusi aktiivseks vananemiseks ja põlvkondadevahelise solidaarsuse tugevdamiseks. Kandle üritus juhtus toimuma samal päeval, kui tervishoiutöötajad hakkasid streikima. Need kokkusattumised panid mõtlema, miks sellised olukorrad tekkivad. Loomisime, et saame riigi, kus sihiks on elanikkonna elu korraldada nii, et iga olukorras on elu tasakaalus. Ega see pole uudis, et vabaturumajanduses ei ole hindade tõus kooskõlas sissetulekute tõusuga. Riigil peab olema punkt (olgu see siis riigi eelarves viis, kuus, seitse või ... miljardit eurot), kus ta toimib normaalselt. On vaja kindlat hulka korrakaitsejaid, õpetajaid, vajalikku riigiparaati jne. Riigi sissetulekute suurenemisega suurendatakse töötajate sissetulekuid. Administreeriva personali suurendamisega ollakse ettevaatlik.

Riigil on jätkusuutlikkuse tagamiseks suur roll sündivuse suurendamise eelduste loomisel. Poliitikud ei uskunud, et rakendatud meetmed ei taga vajalikku sündivuse suurendamist. Ei usu praeguseni seda, et riiklike vahenditega ei ole võimalik sündivust tõsta. Poliitikud peaksid leidma aega meedias avaldada jälgimiseks ja analüüsimiseks. Lastega peredele peaks püüdma luua soodsamad võimalused laste kasvatamiseks. Sihiks peaks olema vähemalt kahelapselised pered. Minu andmetel on Eestis peredele ja lastele suunatud sotsiaalsed kulud 1,7 protsenti SKPst. Kahe- ja enamalasteliste perede puhul peaks see teiste riikide eeskujul olema kolme protsendi piires. Lastetoetuste jagamine on omaette küsimus. See peaks olema vajaduspõhine ja seda peaks kasutama ainult laste heaks. Suurema arvu laste korral ei peaks pere sattuma vaesuriski.

Kokkuvõttes ütlen, et poliitikud peavad hakkama aru saama, et riigi jätkusuutlikkus ei ole tagatud poliitilise eliidiga heaolu korral, vaid juhtivad poliitikud ja erakonnad peavad tegema kõik selleks, et Eesti riigil oleks vajalik jätkusuutlikkus. Mulle meeldib peaminister Andrus Ansipi artikkel „Poliitikas on valdav ausus“ (11. juuni Postimees) öeldu, et jätkame ühiselt tööd parema Eesti nimel ja et meie riik oleks oma kodanikele elamiseks parim koht maailmas, et meid sünniks üha rohkem, et meie lastel oleks parem elu, et kestaks vaba Eesti. Arvan, et poliitikute sõnavarast ei peaks nad kasutama sõnu, et raha ei ole ja peame täiendava palga- raha saamiseks seda kelleltki ära võtma, et seda kellelegi anda. Peaministri poolt väljaöeldu täitmiseks tuleb mitmeid seniseid tegevussuundi ja arusaamu muuta. Kui on midagi viltu, siis süüdlaseks on rahvas, kes nõudis riigi korraldamist nii, et tuli kelleltki ära võtta, kuigi oleks pidanud sinna juurde panema. Tulevane töö on suur ja näib, kuivõrd meie poliitikud on võimelised seda korraldama, mida peaminister välja ütles. Valimiste eel kiideti neid poliitikuid, kes käisid uste taga, et tema või tema erakonna poolt hääletaks. Nüüd aitaks sellest, kui iga uksetaguse asemel majade gruppide kaupa saaks soovijad tõsiselt piirkonnas rahva esindajatega rääkida. Rahvas omakorda peaks aru saama, mis ülesanded on Riigikogu või kohaliku omavalitsuse saadikutel. Jutt peaks olema lühike ja selge.

Elmar Vellat
Võru linna
elanik

STREIK TOOB UUSI "ARSTE" POLIKLIINIKUTESSE ...

Joonistust: ERKI EVESTUS

Arstide streiki korraldav kutseliit: kui vaja, oleme valmis Võrus streikima

Nädal aega kestnud arstide streigi ühe korraldaja, Eesti Tervishoiutöötajate Kutseliidu Võrumaa osakonna peausaldusisik ütles, et vajadusel ollakse valmis Võrus streikima. Seni on Võru arstid streigist hoidunud. Nädal tagasi alustasid streiki Tallinna ja Tartu haiglate arstid, eile ühinesid Pärnu, Kuressaare, Viljandi ning Narva arstid. Järgneb intervjuu Eesti Tervishoiutöötajate Kutseliidu Võrumaa osakonna peausaldusisiku **Kersti Aarmaaga**, kes on olnud liidu liige 20 aastat ehk selle asutamisest peale ja viimased neli aastat maakonna peausaldusisik. Aarmaa töötab Lõuna-Eesti haigla psühhiaatriaosakonna meditsiiniõena, varem on ta töötanud Antsla haigla juures.

Miks Lõuna-Eesti haigla arstid ei streigi?

Kersti Aarmaa: Me praegu ei streigi, aga kui vaja, oleme valmis korraldama toetusstreigi.

Miks te siis praegu ei streigi?

K. A.: Võtsime sellise otsuse vastu.

Miks te võtsite sellise otsuse vastu?

K. A.: Esialgu streigivad suuremad haiglad. Vaatame, mis saab edasi ja vajadusel streigime.

Milles on teie probleem?

K. A.: Õdedel ja hooldajatel on olukord veelgi tõsisem. Töökoormus on suur, palganumber väike. Meil puuduvad töonormid, kus oleks paigas patsiendi ja õe suhe ning hooldaja suhe. See tähendab, et mitme patsiendiga peab õde ja hooldaja oma valve ajal tegelema.

Kui palju õde teenib?

K. A.: Õdede palk on ligi 500 eurot. Hooldajatel üle 300.

Kui suured on õdede ja hooldajate palgad näiteks Soomes?

K. A.: Soomes on õdede miinimum 1600 eurot, hooldajatel 1000 euro ringis.

Kui palju teie enda palk on

(Kersti Aarmaa töötab Lõuna-Eesti haigla psühhiaatriaosakonnas meditsiiniõena)?

K. A.: Natuke üle 500, mis sisaldab ka õotasu ja pühade ajal töötamist.

Kes tervishoiutöötajate kutseliitu kuuluvad?

K. A.: Õed, hooldajad, bioanalüütikud, radioloogiatehnikud, ämmaemandad ja sotsiaaltöötajad, füsioterapeutid, tegevusjuhendajad, logopeedid, kiirabitehnikud, hambatehnikud ning veel mõned tugipersonalist.

Kui palju teil Võrumaal liikmeid on?

K. A.: Võru maakonna peale on meil 65 liiget. Arste meil pole.

Miks te nõudmistega oma tööandja, haigla poole ei pöördu, vaid suunate tähelepanu valitsuse poole?

K. A.: Soovime üleriigilist kollektiivlepingut, kus oleksid töökoormus ja palganumbrid sees. Meie eesmärk on tervishoiutöötajate lahkumise pidurdamine. Soovime kokkuleppeid tervishoiusüsteemis muudatuste tegemiseks ja rahastamise suurendamiseks. Keegi ei tule aga ühise laua taha. Haiglate liit on nüüd hakanud meiega läbi rääkima,

Streigi ühe korraldaja, tervishoiutöötajate kutseliidu Võrumaa osakonna juht Kersti Aarmaa.

Foto: INNO TÄHISMAA

kuid sotsiaalminister jätkuvalt keeldub.

Kui kaua see streik kestab?

K. A.: Nii kaua, kui vaja on. Kõik ei saa korraga streikida, aga nad ühinevad, kui vaja. Erakorralise abi osutajad ei saa streikida. On sõlmitud lepe, millega peame tagama miinimumi teenuse osutamisel. Seega – alla 18aastased lapsed, rasedad ja onkoloogilised patsiendid saavad jätkuvalt plaanilist arstiabi ning poolerioleavad ravid jätkuvad. Me ei saa lubada, et patsiendi tervis halveneb streigi ajal.

Kuuldavasti lahkuvad Lõuna-Eesti haiglast õed. Kas see vastab tõele?

K. A.: Esialgu on lahkunud üksikud, massilist lahkumist pole olnud. Õdesid ja arste võiks rohkem olla. Vabariigi ulatuses on see tõsine probleem.

Kui palju on haiglas arste ja õdesid?

K. A.: Esimese oktoobri seisuga on haiglas põhikohaga 50 arsti, 89 hooldajat ja 151 õde.

Mida tähendab arstide suur töökoormus, millele streikijad on viidanud?

K. A.: Näiteks meil psühhiaatrias on arstil suur töökoormus – ta peab vastu võtma nii statsionaaris (patsient on haiglas – *toim*) kui ka ambulatoorselt (patsient tuleb kodust visiidile – *toim*) ja ta ei jõua patsientidega piisavalt suhelda. Patsient seeläbi kannatab ja on rahulolematu.

Õdede koormus tähendab seda, et patsiente on palju, ühes sellega on palju pabereid vaja täita ja suhtlemist jääb üha vähemaks. Tulemus on see, et inimesed ei saa korralikult abi ja abi jääb poolikuks. Kannatab ravi kvaliteet. Inimesed jäävad üha haigemaks ja kokkuvõttes läheb nende ravi lõpuks kallimaks.

Suure töökoormuse all põlevad töötajad läbi ja jäävad ka rohkem haigeks.

Mida tähendab teie jaoks

vähsem töökoormus?

K. A.: Meil on võimalik patsientidega rohkem tegeleda ja suuremat tähelepanu pöörata nende probleemidele. Ideaalis saaks õde töötada normtundidega, siis saab rohkem perega olla. Meie väärtuskaalal peaks esikohal olema pere ja siis töö.

Aga te saate ju haiglas tasuta süüa?

K. A.: Meie saame süüa kohvikus oma raha eest. Seda ei jaksa keegi osta, mistõttu on kodust võetud söök kaasa, seda saab kohapeal mikrolaineahjus soojendada. Vahetused kestavad üheksa kuni 24 tundi. Pärast pikka vahetust on järgmine päev kadunud päev. Vahetuste vahel on kaks-kolm päeva vahet.

Millist palgatõusu te soovite?

K. A.: Elamisväärsset töötasu. Et ei peaks kogu aeg mõtlema, kuidas toitu perele osta ja maksud makstud saaksid. Kui midagi järele ei jää, siis pole see inimväärne elu.

Millal probleemid palga ja töökoormusega pihta hakkasid?

K. A.: Pidevalt muutuvad kallimaks kõik toidupoes olevad kaubad, polegi mõtet rääkida ülejäänud hinnatõusust. Palgaprobleemid on juba mitu aastat. 2009. aastast alates on üritatud pidada läbirääkimisi üleriigilise kollektiivlepingu sõlmimiseks, kuid vahepeal peatasime läbirääkimised, kuna tuli majanduse langus. Jätkasime sooviga läbirääkimistega edasi minna juba 2010. aasta lõpus. 2012. aasta algul jõudsimme riikliku lepitaja juures erimeelsuste protokollini, mille tulemuseks ongi nüüd streik.

Küsis Inno Tähismaa.

Hakkpuiduga köetav Antsla katlamaja võib valmida aasta lõpuks

Maarja Kaiv

MUUTUS > Antsla katlamaja läheb üle hakkpuidule. Varem kasutati kütteks põlevkiviõli, mis on tegelikult taastumata energia. Hakkpuit aga on taastuvenergia.

„Valmis peaks see saama käesoleva aasta 20. detsembril. Rekonstrueeritud (uue) katlamaja kütteperiood algab 1. jaanuarist,” ütleb Antsla valla projektijuht Einar Rannit. Sellest katlamajast köetakse MTÜ Tervisekeskust, Antsla gümnaasiumi kompleksi, mis sisaldab kolme hoonet ning spordi- ja kultuurikeskust.

Hakkpuiduga kütmine on kindlasti odavam ja seda minimaalselt 25 protsenti. Heaks toetuseks on Võru linna katlamaja, kus 95 protsenti köetakse hakkpuiduga. Ka Lõuna-Eesti haiglat köetakse hakkpuiduga. Hakkpuidu hankimise võimalus maakonnast on olemas, sest Võrumaal on piisavalt võsa

ja rämps Metsa. Perspektiivikas on edaspidi talupidajalt tooret hakkpuiduks (või valmistoodangut) hankida, nennemist ostmisel jääks raha siia. „Narva Elektrihaamad töötasid osaliselt hakkpuidul, kuid riik lõpetas selle lisarahastamise, mistõttu kartus, et hakkpuiduks vajaliku toorme hange Lõuna-Eestist viib siit toorme minema, kadus,” ütleb Rannit.

Üleminek

Riigihange katlamaja rekonstrueerimiseks lõppes selle aasta märtsis, kuid mitmetel objektiivsetel ja subjektiivsetel põhjustel on selle elluviimine alanud alles septembris. „Sellest on kahju, et niiviisi see ehitus viibis, kuna katlamaja oleks võinud valmis olla kütteperioodi alguseks, oktoobriks,” tõdeb Einar Rannit. Põhjused, miks ei alanud ehitus kohe peale, olid lahkeliid riigihanke võitja, Tartu ASiga Eviko. „Meie taotle- sime keskkonnainvesteeringu

gute keskuselt (KIK) toetust ja meile otsustati anda toetus, mille maksumus toetusena oli 252 900 ja omaosalus 32 200 eurot, kokku projekti maksumus 285 100 eurot. AS Eviko pakkus taotletud projekti mahust 21 500 eurot odavamalt, ilmselt et pakkumine võita, aga siis hakkasid nad kalkuleerima ja said aru, et ei tule oma rahadega välja ning taotlesid lisarahastust 15 800 eurot. See vaidlus kestis viis kuud. Lõpuks jõudsim mingile kompromissile. Vastasel korral oleks katlamaja üldse tegemata jäänud,” lausub Rannit.

Praegu toimuvad tööd ja tundub reaalne, et katlamaja saab tähtajaks valmis. Kogu katlamaja rekonstrueerimine läheb maksma 279 400 eurot, KIK rahastab seda projekti 233 800 euroga.

Katlamaja rekonstrueerimisel teostab ehituslikud tööd, nagu öeldud, AS Eviko ja tehnilise teostuse teeb nende partner riigihanke võit-

Uue katlamaja kütteperiood algab 1. jaanuarist, lubab Einar Rannit.

Foto: MAARJA KAIV

misel, OÜ Wetorex. Projekti elluviimise järel on hakkpuidu hoidla mahutavuseks 250 kuupmeetrit ja hakkpuidu katla võimsuseks 900 kW. Põlevkiviõliga köetava olemasoleva reservkatla võimsus on 800 kW ja põlevkiviõli mahutiks paigaldatakse senise 50kuupmeetrisel asemele kümnekuupmeetrisel mahuti. Katlamaja täielikuks rekonstrueerimiseks, kaasa arvatud päikesepaneelide paigaldamiseks katlamaja katusele, ja sooja vee jaoks on vajalik paigaldada katlamajja mahuti ning rekonstrueerida kütetrassid gümnaasiumi hoonete vahel ja lisada sooja

veega varustamiseks täiendavad veetorud. Hädavajalik on ka gümnaasiumi B ja C korpused täiendavalt soojustada (laed, seinad ning vundamendid). Silmas pidades energiatootmisest tõusvat kulude kasvu on vajalik objektid terviklikult rekonstrueerida, et saavutada võimalikult säästlikud kulud.

Ümberlülitamine

Olemasolev põlevkivil toimiv katel jääb reservi. Juhul kui on hakkpuiduga kütmisel mingi tõrge, saab ikkagi kütta. Järgmisel aastal, kevadsuvisel perioodil, tuleb gümnaasiumise päikesenergia kasutamine

gümnaasiumi köögi ja sauna tarbevee kütmiseks. Suveperioodil gümnaasiumis ei tarbita seda ära ja seetõttu on otstarbekas ühendada see tervisekeskuses sooja vee tootmisega, sest praegu toodetakse seda öhksoojuspumba ja elektriga, aga see on üsna kulukas ning elektrituru arenemisega suurenevad kulud tuntavalt. Kavas on nii kütmiseks kui ka sooja vee tootmiseks vajalik kasutatav energia odavdada. „Kaudne kasu vallale on kindlasti ka päikesenergia. 50 protsenti saame päikesenergia kasutuselevõtmise kulust KIKist,” räägib Einar Rannit.

Antsla

Teisipäeval tähistati õpetajate päeva. Seekord külastati Vanemuise teatrit, kus vaadati etendust „Puhastus”.

Kolmapäeval oli kohtumine Võrumaa Autokooli esindusega, arutati koostöövõimalusi. Kolmapäeval toimus kohtumine Võrumaa kutsehariduskeskuse direktoriga. Arutati koostöövõimalusi.

Lusti lasteaia viisid õpetajad läbi kursuse „Otsi otti”, kus lapsed said teadmisi käitumisest metsa eksimise korral.

Teisipäeval oli lasteaia keskonnahariduse spetsialist Diana Pungar, kes viis läbi õppeprogrammid „Puhtavee ABC” ja kuidas vigastatud loomaga käituda.

Reedel tähistati lasteaia õpetajate päeva. Sipsiku rühma lapsed käisid koos vanematega pühapäeval Vanemuise teatris vaatamas etendust „Lotte kosmoses”.

Antsla kultuuri- ja spordikeskuses (KSK) alustas esmaspäeval tegevust tüdrukute võrkpalliring.

Neljapäeval oli KSK suures saalis Voldemar Kuslapi sünnipäevakontsert.

Boose Selts korraldas Kobelas pühapäeval karjääri- nõustamise ja enesearendamise võimalusi tutvustava seminari.

Antsla gümnaasiumis toimusid TORE liikmete üritused. Õpilased kohtusid riigikogu liikme Jüri Põlluga. Kuulati loengut „20 aastat Eesti Vabariigi Põhiseadust”. Koolis tutvustati õpilasvahetust YEU kaudu. Kolmapäeval tähistati koolis õpetajate päeva. Pühapäeval osalesid õpilasesinduse liikmed noortefoorumil „101 last Toompeale”.

Vallavanem **Tiit Tõnts**

Haanja

Esmaspäeval osalesid Haanja valla memmed-taaidid Võru kultuurimajas Kannel toimunud eakate päeva üritusel. Suure panuse eest Ruusmäe hariduse-, spordi ja kultuurielu edendamise eest pälvis tänu Rudolf Kraani.

Reedel toimus Rogosi mõisas koolituspäev „Tervislik ja odav toit tööelisele inimesele”. Kuulati toitumisteadlase Mai Maseri loengut, üheskoos valmistati tervislikke toite Rogosi mõisa köögis.

Reedel sai taas õppida Haanja rahvamajas lõõtspillimängu ja Ruusmäe rahvamajas nautida Tsooru külateatri etendust „Võsavennad”.

Pühapäeval arutasid Ruusmäe noorteklubi liikmed edaspidiseid tegevusplaanide.

Tegevused Haanja koolis: kolmapäeval võtsid õpilased osa Sõmerpalus toimunud Võrumaa koolinoorte meistrivõistlustest valikoriienteerumises, kus Kristiina Himma saavutas esimese, Kairi Hein teise ja Mihkel Parts kolmanda koha.

Neljapäeval tähistati koolis õpetaja Riina Antsoni ning 1. ja 2. klassi õpilaste eestvedamisel lemmikloomapäeva. Kooli toodi pilte lemmikloomadest, tehti annetusi Võru kodutute loomade varjupaiga asukate jaoks ning mängiti mängunurgas lemmikkaisuloomaga.

Reedel oli õpetajate päev. Pärast kooliüritusi sõitsid õpetajad õppekäigule Rāpinasse,

MAHAKUKKUNUD PUU > Tuuleilid räsivad reedel Võrumaad. Pildil on murdunud puu Jüri tänaval otse linnavalitsuse ees. Juhtunud võib pidada õnnelikuks õnnetuseks, kuna teedevalitsuse hoovipoolses osas asusid tellingud, mida puu õnneks endaga kaasa ei võtnud. Samuti ei viibinud keegi samal ajal kõnniteel. Kiitust väärivad ka Veolia, kelle töötajad murdunud puud juba 20 minuti pärast ära koristama saabusid.

Tekst ja foto: AIGAR NAGEL

kus tutvuti Rāpina aianduskooliga.

Pühapäeval toimunud Võrumaa meistrivõistlustel orienteerumises saavutas Kristiina Himma esimese ja Mihkel Parts teise koha.

Vallasekretär **Hille-Reet Sisas**

Lasva

Seoses eakate päevaga korraldas Lasva rahvamaja kolmapäeval väljasõidu Võru koduloomuuseumi ja Dr. Fr. R. Kreutzwaldi memoriaalmuuseumi.

Lasva valla lasteaia avati uus rühm nelja-viieaastaste lastele. Lasteaiaõpetajate õpetajate päeva tähistati Kääpa raamatukogus.

Laupäeval andis oma panuse maailma käimispäevadesse ka Lasva vald orienteerumiskõnniga Kääpa külas. Lisaks külas paiknenud kontrollpunktidele leiti pilved vahelt üles ka päike.

Traditsiooniline väljasõit kauni kodu omanikega sai teoks laupäeval. Käidi Türi õunafestivalil. Kaasa osteti igat sorti kaupa õuntest kuni õunapuudeni välja.

Vallavalitsuse sekretär-registripidaja **Anne Trumm**

Misso

Seto kultuurinädalal raames toimus reedel Luhamaa külatas Taarka pärimusteatri noortestudio etendus „Kuidas müüa setot?”.

Laupäeval oli Misso koolis tervisliku toitumise alane koolituspäev. Kõik huvitatud olid oodatud kuulama toitumisteadlase Mai Maseri loengut. Maiden Paljaku juhendamisel toimus tervislike roogade valmistamine, kuhu olid oodatud kõik pereemad. Kuulutati välja ka retseptivõistlus parimale puu- ja köögiviljahoidisele. Parim hoidis selgitati välja koolituspäeva lõpus ja premeeriti auhinnaga.

Pühapäeval said Luhamaa külatas kokku Luhamaa kandi seto käsitöötajad. Toimus õpituba.

Pühapäeval algasid Misso rahvamajas linetantsu tunnid. Samuti oli hooaja esimene kokkusaamine rahvatantsurühmal Häitsmed. Mõlemasse huviringi oodatakse uusi

tantsuhuvilisi.

Seto kultuurinädalal raames valmis fotonäitus „Luhamaa kandi inimesed ja nende tegemised läbi aegade”.

Vallavalitsuse sekretär **Merilin Sibul**

Meremäe

Teisel nädalapäeval külastas Võrumaa keskraamatukogu esindus valla mõlemat raamatukogu, kogudes ettelugemisi oma peagi valmivale filmiprojektile.

3.–9. oktoobrini toimub Setomaa valdades Seto nädal. Selle raames toimus kesknädala õhtupoolikul Obinita Seto seltsimajas pliiinikupsetamine ja neljapäeval jututuba „Kuidas neljapäeviti koos käidi”.

Kolmapäeval külastasid Meremäe lasteaia lapsed Obinita muuseumit.

Neljapäeval kogunesid Meremäe valla huvilised Värskasse Seto Külavõõ 3D maastikuteatrit vaatama. Projekti „Comcot – väljalend kodukanti” raames vaadati suurel ekraanil linnulennult kodukoha maastiku ja turismiattraksioone.

Meremäe koolis algas setokeelne Nutilabori Infodisaini projekt.

Reedel said Obinita lasteaia lapsed ise seltsimaja ahjus Maser ning „Sööme ära” projekti raames valmistati kooli sööklas koka juhendamisel puu- ja köögiviljadest maitsvaid ning tervislikke roogasid.

Õpetajate päev möödus nalja ja naeruga, pärast tunde esitasid õpetajad näitemängu improviseeringu „Kakukene” ning pärast katsuti omavahel jõudu teatevõistlustel.

Valla arendusnõuniku asendaja **Pille Malkov**

Mõniste

Kolmapäeval toimus Mõniste ja Saru küla ühisveevärgi rekonstrueerimistööde vastuvõtmine. Neljapäeval käisid vallavanem ja volikogu esimees õpetajate päeva puhul

tervitamas Mõniste kooli õpetajaid.

Eesti-Läti piiriülese koostöö projekti „Idea on the border” raames algasid Mõniste valla keelehuvilistele koolimajas läti keele kursused.

Esmaspäeval toimus 8. ja 9. klasside õpilastele Tartu maa-kohtu kohtuniku konsultandi loeng. Teemaks oli põhi-seadus ja räägiti juristi tööst laiemalt. Loengul osalesid ka Hargla kooli õpilased. Kolmapäeval käis 2. klass Pähni õuesõppel, kasutades RMK haridusprogrammi „Käbimatematika”. Edukalt osaleti Võru maakonna meistrivõistlustel valikoriienteerumises, kus koolide arvestuses saavutati teine koht. Esikolmikusse jõudsid K. Kibal (1.), K. Must (1.), R. Must (1.), M. R. Raudvassar (2.), K. Metssalu (2.), A. Lepp (2.).

Lasteaed käis Mõniste muuseumis toimunud leivapäeval. Tartu ülikool viis 8. klassis läbi üldpädevuste uuringut.

Valla registripidaja **Sirje Koemets**

Rõuge

Esmaspäevast neljapäevani külastas Rõuge valla delegatsioon Soomes Lahti ja Vesilahti piirkonna erinevaid ettevõtteid ja alternatiivenergiatega tegelejaid.

Neljapäeval toimus noortekeskuses Võrumaa ettevõtlusnädala noorteüritus, mille jooksul räägiti noorte ettevõtlikkusest.

ESF programmi „Tervislikke valikuid toetavad meetmed 2012” projekti „Tervislikult läbi elu” raames jagas reedel Rõuge põhikooli seminariruumis tootumisspetsialist Mai Maser soovitusi tervislikust toitumisest.

Koolis ja lasteaia tähistati reedel õpetajate päeva.

Laupäeval toimusid Jaani-peebe külas Kõva talus Rõuge valla lahtised võistlused motokrossis tsiklitele ja ATVdele.

Veoaotokrossi Eesti meistrivõistluste viimasel etapil Hinsal saavutas üldkokkuvõttes teise koha rõugelane Ott Kervai.

Nädala jooksul toimus mitmeid 10. oktoobril aset leidva Rõuge valla rahvaspordi messi korraldamisega seotud töökoosolekuid.

Rõuge avatud noortekes-

kus on osaline koostööprojekti TV3 ja Eesti avatud noortekeskuste ühendusega, mille raames alustas tegevust „Eesti otsib supertaari” saate Rõuge staap.

Valla arendusnõunik **Jaanus Mark**

Varstu

Kolmapäeval osalesid Krabi kooli õpilased Võrumaa koolinoorte orienteerumise meistrivõistlustel ja saavutasid üldkokkuvõttes väikesete koolide arvestuses esimese koha. Koju toodi kuus esikolmiku kohta, individuaalselt oli parim Jessika Loorits, kes saavutas oma vanuseklassis teise koha.

Reedel toimus Krabi koolis õpetajate päev, lastel oli võimalus vaadata õpetajate kooliaegseid klassitunnistusi ja fuajees oli üleval näitus „Meie kooli nägu”. Kolmapäeval toimus Varstu keskkooli lastevanemate koosolek ja reedel tähistati abiturientide korraldusel õpetajate päeva.

Vallasekretär **Malle Vissel**

Urvaste

Möödunud nädalal alustasid oma tööd Uue-Antsla rahvamaja huviringid: teisipäeval käsitööring ja kolmapäeval

zumba.

Urvaste seltsimaja alustas hooaega uue seltsimaja juhatajaga, kelleks on alates 1. oktoobrist Virve Üprus. Esimene koosistumine oli teisipäeva õhtul.

Kolmapäeval istus vallamajas koos majandus- ja eelarvekommisjon.

Pühapäeval toimus Uue-Antsla rahvamaja juures MTÜ Uhtjärve Krehvinid korraldatud heategevuspäev. Lastele toimusid põnevad võistlused, sai lasta teha oma le toreda näomaalingu, laulda karaoket ja teha muud põnevat. Emad-isad said samal ajal otsida taaskasutuseks toodud rõivaste ja kodutarvete hulgast sobivat.

Urvaste valla lehe toimetaja **Karille Bergmann**

Vastseliina

Esmaspäeval tähistati rahvamajas eakate päeva. Vesteldi teemal „Tervislik toitumine” (lektor Ie Puhm) ja vaadati filmi „Vana Võromaa savvusann”. Muusikalise tervitusega esinesid Laura Kivilo, Andra Sarapuu ja Kädi Piholaan. Helleda klubi alustas 20. hooaega.

Teisipäeval toimus külavanemate koosolek.

Kolmapäeval toimus õppepäev, kus tutvustati tervisliku toitumise põhialuseid ning erinevate köögi- ja puuviljade mõju tervisele. Samuti valmistati tervislikke toitusid köögiviljadest. Õppepäev toimus puu- ja köögivilja kampania „Sööme ära” projekti „Parem suutäis värsket kui maotäis soolast” raames. Samal päeval osalesid gümnaasiumi õpilased orienteerumisevõistlustel Sõmerpalus. YFU esindus tutvustas gümnaasiumi 9. ja 10. klassile noortevahetusprogrammi.

Neljapäeval toimusid koolidevahelised jalgpallivõistlused (Vastseliina gümnaasium, Kääpa kool, Misso kool, Vastseliina internaatkool). Rahvamajas mängis Vana Baskini teater etendust „Jäagu meie vahele”.

Neljapäeval toimus õpetajate päeva aktus.

Laupäeval toimus Kapera külakeskuses pitsaõhtu.

Pühapäeval alustas uut hooaega Vastseliina segakoor, kes ootab endi seltsi uusi liikmeid.

Vallavalitsuse sekretär-asjaajaja **Helle Uibokand**

ARGIKAJA

Lõuna-Eesti haigla kommunikatsioonijuht **Ave Abel:**

Lõuna-Eesti haiglas raviti eelmisel nädalal 110 statsionaarset haiget.

Möödunud nädalal sündis neli last, kolm poissi ja üks tüdruk.

Nädala jooksul registreeriti 102 kiirabiväljakutset.

Päästeameti Lõuna päästeteskuse pressiesindaja **Astra Pintson-Käo:**

Reedel, 5. oktoobril kell 14.35 käisid päästjad Rõuge alevikus eemaldamas teele kukkunud puud.

Reedel kell 15.39 teatati häirekeskusele vette kukkunud meesterahvast Võru linnas Tamula järvel. Sündmuskohale sõitnud päästjad võtsid vette kukkunud kalamehe päästepadiga kaldale

ja andsid ta tervisekontrolliks üle kiirabile. Päästevesti mehel seljas ei olnud.

Pühapäeval kell 14.26 said päästjad väljakutses Võru linna Tamula järve äärde, kus teate kohaselt oli vees noor meesterahvas. Päästjad aitasid kannatanu isal ja politseil noormehe kaldale tuua, kus kiirabi vaatas ta üle.

Võru maleklubi juhataja **Ülar Lauk:**

Möödunud nädalal avas Võrus taas ukseid maleklubi. Kõik malehuvilised on oodatud teisi- ja neljapäeviti kella 16–20 ning laupäeval kella 11–15 Jüri 19a kolmandale korrusele (end poliikliiniku maja, paremas tiivas). Infot meie tegemistest saab ka Võru maleklubi Facebooki leheküljelt.

Võru vald

Teisipäeval toimus valla-valitsuse vastuvõtt teenekatele eakatele.

Teisipäeval tähistas Parksepa lasteaed oma sünnipäeva perepäevana Parksepa laululaval koos vanematega.

Kolmapäeval oli riigihanke Tseatsungõlmaa lasketiiru juurdepääsutee teelõigu rekonstrueerimise pakkumuste esitamise tähtaeg. Kokku laekus kuus pakkumust. Parima pakkumuse esitas AS Eesti Teed.

Neljapäeval andis ansambel Vannamuudu kontserdi ASi Lõuna-Eesti Haigla hooldekodus.

Väimela lasteaia toimus pedagoogikanõukogu ja hoolekogu koosolek.

Reedel tähistati laste-aedades ja koolides õpetajate päeva.

Valla registripidaja
Kaili Pikinen

Võru linn

Linnavalitsuse istungil otsustati korraldada riigihange „Lasteaia Pääkapikk mänguväljak” ja „Petseri tänava pikenduse ehitamine”.

Väljastati ehitusluba Tallinna mnt T1 maa-kaabelliini ehitamiseks.

Väljastati kasutusluba Kivi tänav T1, Kivi tänav T2, Kivi tänav T3, Kivi tänav T4 vee- ja kanalisatsioonitorustikule ning reoveepumpmale ja Tulika alajaam F-I 0,4 kV maa-kaabelliinile.

Võeti vastu korraldus, millega kutsutakse tagasi sihtasutuse Võru Spordikeskus nõukogu liikmed Siiri Toomik, Meelis Kibena ja Hillar Zahkna ning määratakse uuteks liikmeteks Meelis Munk, Kristjan Võrno, Marko Tiisler ja Sairos Hõrak.

Neljapäeval toimus kultuurimajas Kannel pidulik vastuvõtt Võru linna õpetajatele. Üritusel anti üle Võru linna aasta õpetaja 2012 tunnustused.

Aastate õpetaja 2012 tunnustuse pälvis Võru 1. põhikooli saksa keele õpetaja Ene Kuus, aasta õpetajad 2012 on Võru spordikooli treener-meetodid Raivo Jeenas, Võru lasteaia Pääkapikk liikumisõpetaja Liivi Savi ja Võru Kreutzwaldi gümnaasiumi bioloogiaõpetaja Marika Karden-Raud.

Tunnustuse saanutele andsid linnavalitsuse esimees Erki Saarman, linnaape Jüri Kaver ja abilinnapea Tarmo Piirmann üle reisibüroo 600-eurosed kinkekaardid ja kunstnik Eino Mäelti valmistatud klaasist raamatukujulised meened.

Autasustamise järgnes Tartu Uue Teatri etendus „Vene rännumehe ülestähendused” ja pidulik vastuvõtt.

Võru linnavalitsuse avalike suhete spetsialist
Marianne Mett

Võrumaa õpilased olid e-viktoriinis väga tublid

VIKTORIIN > *Junior Achievement* Eesti korraldatud üleeestilisel majandus- ja ettevõtlusteemalisel e-viktoriinil kaheksanda-ühedsanda klasi õpilastele osales 125 õpilast viiest Võrumaa koolist (Antsla gümnaasium, Haanja kool, Parksepa keskkool, Rõuge põhikool, Võru Kreutzwaldi gümnaasium). Kokku osales viktoriinil 1161 õpilast üle kogu Eesti. Viis Võrumaa õpilast kuuluvad 40 parima hulka. Parimad kutsutakse Eesti Panka, kus neid ootab ees Eesti Panga spetsialisti Liina Kulu loeng ja ekskursioon. Need on (kooli nime järel on toodud punktide arv, kusjuures maksimaalselt oli võimalik saada 31 punkti):

- Iris Ivan Võru (Kreutzwaldi gümnaasium, 29),
- Mikko Maran (Rõuge põhikool, 29),
- Elis Tiivoja (Rõuge põhikool, 29),
- Aljona Karpuhhin (Võru Kreutzwaldi gümnaasium, 28),
- Markus Möistus (Võru Kreutzwaldi gümnaasium, 28).

Viktoriinist osavõtjad vastasid erinevatele majandus- ja ettevõtlusalastele küsimustele.

E-viktoriin on esimene etapp kolmeosalisest kaheksanda-ühedsanda klasside õpilaste ettevõtlusalasest meeskonnamängust „Creatlon”, mida korraldavad *Junior Achievement* Eesti ja EBS gümnaasium. Viktoriin on koostatud teemadest, mida põhikooliõpilane ettevõtlusest ja majandusest teada võiks. Muuhulgas pidid põhikoolide õpilased oskama vastata sellistele küsimustele nagu, kes on Eesti Vaba-

Viktoriinil osalenud viie Võrumaa kooli seast oli Kreutzwaldi gümnaasiumi kõrval väga edukas Rõuge põhikool (pildil), kust sõidavad pealinna Elis Tiivoja ja Mikko Maran.

Foto: JOOSEP AADER

riigi majandus- ja kommunkatsiooniminister, kui suur on Eestis käibemaks ning mis on kodumajapidamises püsilulud. Kersti Loori sõnul sai enamik vastanute küsimustega kenasti hakkama, abiks oli vastajatele ka internet.

„Üsna hästi olid õpilased kursis päevakajaliste teemadega: 71 protsenti vastanute teadis, mis on streik, 74 protsenti oli teadlik elektrituru avanemisest, 85 protsenti oli kuulnud, et EMT on juba teist aastat tunnustatud Eesti konkurentsivõimelisimaks ettevõtteks ning 93 protsenti teadis nimetada majandusministrit. Raskusi valmistas noortele igapäevakulude liigitamine: 55 protsenti vastanute pidas püsiluluku toitu ja 33 protsenti elektrit. Ka arvas enamik vastanute, et turumajanduses on suurem roll

tootjatel (44 protsenti), mitte tarbijatel (24 protsenti). Üllatuslikult pidas ligi kümnendik vastajatest Hiinat üheks maailma kõige vabama internetiga riigiks ja viiendik vastajatest arvas, et *fair trade* märgisega kaupa müüakse alla omahinna, et seda saaksid endale lubada ka vaesed inimesed. Kummalisi vastuseid oli ka: 16 protsenti vastanute arvab, et turumajanduses otsustavad ametiühingud, mida toota, üheksa protsenti arvas, et lühendi EAS all peidab end Eesti Autorite Selts, neli protsenti peab varimajanduseks majandustegevust, mis on seotud tööga kaevandustes ja teistes varjatud paikades. Ettevõtlusnädala raames korraldatava viktoriini ja meeskonnamängu „Creatlon” peamiseks ülesandeks on noortele ettevõtlusvaldkonda

tutvustada ning julgustada neid tulevikus ka ise ettevõtluses kätt proovima,” selgitas ürituse eestvedaja, *Junior Achievement* Eesti partnersuhete juht Kersti Loor.

EBS gümnaasiumi direktori Kristiina Kägu kinnitusele osales sel aastal e-viktoriinil rekordarv õpilasi, kes vastasid viktoriiniküsimustele peamiselt oma kooli arvutiklassis. „Nii e-viktoriini kui ka „Creatloni” mängu muudab eriliseks tema internetipõhisus: samal ajal saavad mängida noored nii Tallinnast, Võrust kui ka näiteks Ruhnust. Seega ootame kõiki viktoriinil osalenuid registreerima oma kolmeliikmelist meeskonda ka „Creatlonile”, kutsus Kägu.

„Creatlon” on kaheksanda-tele-ühedsandate klassidele suunatud üle-eestiline et-

tevõtlust tutvustav võistlusmäng. Kuni kolmeliikmelise meeskonnaga saavad noored ennast terve õppeaasta jooksul proovile panna kolmel alal. Pärast viktoriini ootavad neid ees ettevõtlilik meeskonnamäng, kus kuu aja jooksul tuleb lahendus leida kaheksale püstitatud ülesandele, ja osavõtt *Junior Achievementi* reklaami- või ettevõtlusmuinasjutude võistlusest. Kolmele parimale meeskonnale on EBS gümnaasium välja pannud lennupiletid ühele Eesti saarele, kus veedetakse ärimeste vääriine päev. Mängu üldvõitjad lunastavad endale tasuta õppekoha EBS gümnaasiumi ettevõtlusklassis. Viktoriini parimad saavad minna loengut kuulama ja osaleda ekskursioonil Eesti Pangas.

VT

Väimela Rukkilille lasteaia tähistati õpetajate päeva

Võrumaa kutsehariduskeskuse turismikorralduse teise kursuse õpilased Birgit Pettai ja Marilin Peedok Lõopesa rühmaga.

Foto: ERAKOGU

Birgit Pettai

ASENDUSÕPETAJAD > Reedel, 5. oktoobril tähistati ametlikku õpetajate päeva. Enamikus koolides andsid vanemad õpilased noorematele tunde, Võrumaa kutsehariduskeskuse turismikorralduse teise kursuse õpilased aga käisid sel puhul projektitöö korralduse tunni raames Väimela Rukkilille lasteaia lastele tunde andmas. Õpetajatele anti selleks ajaks vaba hommikupoolik, pärastlõunal asusid nad taas oma rolli tagasi.

Kuna Väimela Rukkilille lasteae on ka varem Võrumaa kutsehariduskeskuse turismi õppetooli kutseõpetaja Kristel Koddalaga koostööd teinud, siis võttis lasteaia juhtkond rõõmuga õpilaste pakkumise vastu. „Eelnevast koostööst on ainult positiivsed mälestused,” ütles Väimela Rukkilille lasteaia direktor Külli Seene.

Samal ajal kui õpetajatega läbirääkimisi peeti, külastati lasteaia ka lapsi, et eesootaval õpetajate päeval kooliõpilased lastele päris võõrastena ei tunduks. Igasse rühma oli siiski jäetud õpetaja abi, kes vajadusel aitaks ja olukorda kontrolliks.

Igasse rühma oli planeeritud kaks turismikorralduse õpilast. Vastavalt projektitöö korraldusele oli eelnevalt ette valmistatud ka mitmeid tegevusi ja mängu, mida õpilased lastega läbi viisid.

Kõik projektis osalenud osapooled olid väga rahul. Õpilased said uusi praktilisi kogemusi, õpetajad vaba hommikupooliku, lapsed aga veidi teistsugusema lasteaiapäeva koos noorte „õpetajate” ja tegevustega.

Urvaste kooli direktor Kalmer Sarv on õnnelik, sest tema arvates teab kogu koolimeeskond, mida ta tahab.

Foto: MAARJA KAIIV

Maarja Kaiv

KOOL > 2006. aastal tunnustati Urvaste koolisööklat kui parimat. Võrumaa Teataja käis Urvaste koolis direktor Kalmer Sarvega vestlemas ning vaatamas, kuidas koolil ja selle sööklal läheb. Kalmer Sarv on töötanud Urvaste koolis alates 2001. aastast, algul oli ta huvijuht ja direktoriks sai ta 2005. aastal. Direktor on õnnelik, sest tema arvates kogu koolimeeskond teab, mida ta tahab. Ta lisab, et iga õpetaja ja töötaja ajab ühte asja.

Liha kõigile ei maitse, küll aga piim

Päevaraha õpilase kohta on

Urvaste koolis kolm eurot ja 20 eurosent ning selle summa eest saab neli toitu päevas. PRIA projekti raames saavad lapsed tasuta koolipiima. Direktori arvates joovad lapsed piima rohkem, kui koolipiim võimaldab. Igale lapsele on PRIA programm ette näinud 200 grammi tasuta piima päevas. Kuu kohta on koostatud toidumenüü. „Ükski toit ei tohi kuus korduda ja seepärast on meil kuu menüü ette tehtud. On proovitud toitu niimoodi teha, et see oleks mitmekesine. Meie kokad on selles osas väga leidlikud – nad teevad näiteks ka erinevaid pannkooke – soolaseid ja magusaid,” ütleb direktor Sarv.

Urvaste koolis armastatakse piima ja ollakse aktiivsed

Urvaste kooli sööklas oli sel päeval, kui neid külastasime, supp tirinates. Nii õnnestus ka meil maitstvat seljankat proovida. Magustoitu võtavad seal kõik õpilased ise. „Toidutaldriku reegel on olemas, kuid me ei aja grammi taga, mispärast reeglina saavad lapsed toitu juurde küsida. Kokad jagavad toitu, kuna erivajadustega lapsed ise toitu ei võta,” lausub Sarv ja arvab, et lapsed on toiduga rahul. „Kõik ei söö kõike, seega otsime alternatiive. Mõned lapsed ei söö mingit liha,” ütleb Sarv ja arvab, et söömisharjumusi saab ümber kasvatada.

Urvaste kool on motiveeritud viima lapsi välismaale

Urvaste kool on loodud vajadusest abistada ja õpetada neid lapsi, kes vajavad lihtsustatud, toimetuleku- ning hooldusõpet. Sealsed õpilased paistavad aga silma oma sportitulemustega. 20. oktoobril sõidavad kolm saatjat ja kuus sportlast Küprosele *bowlingut* mängima ja Eestit esindama. Kohapeal ollakse nädal aega.

„Oleme üpris palju käinud välismaal. Eelmisel aas-

tal käisime Norras suusata- mas, enne seda mängisime *bowlingut* Poolas,” meenutab direktor. EO Eesti Ühenduse raames toimuvad ka kohapeal võistlused. Näiteks oli 4. oktoobril jooksukross. „Laste motivatsiooni on vaja tõsta. Füüsiline koormus annab toe vaimsele,” arvab Sarv. Veel on neil toimunud neli aastat talimänge. Eelmisel aastal olid laiendatud talimängud.

Direktor hindab väga koolidevahelist tööd. Koolil on mitmes riigis sõpruskool. Poolas Kwidzynis ja Soomes Kaihari kool. Viimasega on käimas ka ühine projekt. Poolakatega on Urvaste kool sõpruskool juba kolm aastat. „Ma ei ütle kunagi millestki ära. Vahetus motiveerib, lapsed soovivad inglise keelt üha rohkem tänu sellele õppida. Vahetuse käigus oleme näinud, et soomlastel on erivajadustega laste õpetamine arenenum kui meil. Hetkel käib metoodiline vahetus,” sõnab Sarv. Urvaste koolis on 50 õpilast ja lisaks nendele on seal ka Võrumaa kutsehariduskeskuse kodumajanduse esimene kursus.

Lisaks vahetusprogram- midele teeb Urvaste kool

laagreid, mida aitab rahastada keskkonnainvesteeringute keskus. „Võimalusi on, aga paraku rahakott kõike alati ei võimalda,” tõdeb Sarv. Oma valitsused on lapsi toetanud taskurahaga. „Paremad lähevad välismaale – kuldne kesktee. Kindlasti valime seliseid, kes peaksid reisi vastu, kes seda väga tahab, ja selek-

teerime neid, kellele oleks see kasuks tema motiveerimisele,” ütleb direktor ning lisab, et meeskond teeb valiku. Diskussiooni käigus selguvad väljavalitud. „Ei ole last, kellel poleks häid külgi, ent on lapsi, kellel on halvad harjumused. Soovime, et kõik meie lapsed saaksid kuskil käia,” lõpetab Sarv.

Kuldre kooli lastele meeldib koolitoit väga

Võrumaa Teataja käis ka Kuldre koolis uurimas koolitoidu ja piima kohta. Vestlesin veidi nii kooli direktori Rait Laatsiga kui ka koka Piretiga.

„Koolitoit maitseb lastele väga. Neid nõudeid, mis on ette seatud, järgitakse. Meie kooli toit on vaheldusrikas. Oleme liitunud koolipiimaga. Lapsed joovad piima. Olen töötanud ka Hiiumaal Emmaste koolis ja võin öelda, et siinsed lapsed armastavad piima rohkem. Piima, mida PRIA projekti kaudu saame, jätkub aga kenasti kõigile,” kommenteeris direktor Laatsit.

Kuldre koolis teenindavad õpilased end toidulauas ise. „Supp on laual tirinas, ka kartulid ja salatid on laual, mida lapsed ise endale serveerivad. Magustoidud on paika pandud,” lausus Laatsit. Ta lisas veel, et toitu jätkub kogu kooliliperele ja puudu ei tule sellest kunagi. Lapsed saavad soovi korral isegi portsjoni juurde. Toidu tooraine tuleb enamasti hulgiladudest ja kohalikelt farmeritelt. Kokad valmistavad söögi kohapeal.

„Olen kokkadega väga rahul,” ütles direktor. Kokad on menüü, mille leiab alati ka kooli kodulehelt, paika pannud nädala kaupa.

„Meie koolitoidu menüüs on juurikaid, mida süüakse meelsasti. Samuti armastavad lapsed salateid. Lemmiktoitudeks on makaronid hakklihaga, frikadellisupp ja kohupiimavaht kisselliga. Vähem meeldib lastele rosinakissell ja kalasupp,” ütleb koolikokk Piret ning nendib, et kurt ei saa, kuna lapsed söövad ilusasti. „Vanemad on avaldanud soovi, et nädalas oleks vähemalt korra ka kala lastemenüüs,” ütles Piret.

Päeval, mil Võrumaa Teataja Kuldre kooli sööklat külastas, oli menüüs kalaseljanka ja kissell kohupiimavahuga.

Üks mees kukkus Tamula järve, teine tahtis end ära uputada

Inno Tähismaa

Reede õhtul toodi Tamula järvest välja uppumisohtu kalamees, pühapäeval tahtis end järve uputada noormees.

Lõuna päästkeskuse teatel teatati reedel, 5. oktoobril kell 15.39 häirekeskusele vette kukkunud meesterahvast Võru linnas Tamula järvel. Juhuslik möödakäija nägi vees hulpivat meest, kes paadi äärest kinni hoidis, ja teatas sellest häirekeskusele. Päästjad jõudsid sündmuskohale viie minutiga. Nad tõid vette kukkunud kalamehe pääs-

tepaadiga kaldale ja andsid ta tervisekontrolliks üle kiirabile. Päästevesti mehel seljas ei olnud.

Päästkeskusel vette kukkunud mehe elukohast andmed puuduvad. Tamula järve ääres elav kogenud kalamees Matti Ellisar ütles, et ka tema poole on pöördunud küsimusega, kes oli vette kukkunud kalamees, aga tal puudub selle kohta info. Ellisar ütles, et oli ise kodus, aga järvel midagi ei märganud ega oska ka öelda, kes oli vette kukkunud kalamees.

Pühapäeva pärastlõunal said pääs-

jad väljakutse Võru linna Tamula järve äärde, kus teate kohaselt oli vees noor meesterahvas, kes kinnitamata andmetel soovis end ära uputada. Päästjad aitasid kannatanu isal ja politseil noormehe kaldale tuua, kus kiirabi vaatas ta üle. Päästamet ega politsei enesetapu juhtumi kohta infot ei väljastanud.

Päästeteenistus edastas meeldetuletuse, et tugeva tuule ja suure lainetusega on veekogule minek ohtlik. Vee- kogul olles on kohustuslik kanda päästevesti.

Foto: AIVO RAIDMA

Tsoorus läksid asjad uuele ringile

Pille Ivask

TURG > Möödunud laupäeval Tsooru rahvamajas toimunud esimesel tasuta asjade turul oli külalisi nii Tsooru kandist kui ka Keenist, Mõnistest ja Antslast.

„Ühe inimese vana võib olla teise inimese uus. Mõte korraldada selline üritus kodukandis tuli sotsiaalmee- dia kaudu,” ütles tasuta asjade turu üks eestvedaja Kristi Kask. Ta sõnas, et esimese tasuta asjade turu populaarsus on üpris üllatav – uudistama olid tulnud nii kohalikud kui ka kaugema kandi rahvas. „Kuulutus oli üleval *Facebookis* ja Tsooru poe juures,” lisas Kask.

Tasuta asjade turule olid inimesed toonud kõike, mis majapidamises enam kohta ei leia – nõusid, raamatuid, mänguasju, riideid ja muud. Nii võis näiteks raamatusõber saada oma riulisse populaarse teose „Hüljatud” kolmanda osa või hoopiski kriminaalteose „Baskerville’ide koer”. Need, kes tulid garde- roobi lisa otsima, said valida suure hulga pükste-pluuside- kudumite vahel.

„Kindlasti loodame üritust korrata. Seda ilmselt jõulude ajal, kui inimestel käsil suurpuhastus,” lausub Kristi Kask.

Tasuta asjade turud pole Võrumaal võõras nähtus – näiteks peetakse juba aastaid Rõuges vallas Sandisuu laata.

PÄRANDKULTUURI ÕPI- JA TÖÖTOAD HAANIMAAL

PÄRIMUSPÄEV • 14. oktoobril Haanja rahvamajas

KOHALIK KÖÖK – kl 11:00 kohvikus.

Külas Haani naine Merike Kapp oma retseptidega.

LAULUTUBA – kl 12:00 ja kl 14:00 saalis.

Laule võtavad eest Ivi ja Kati.

KÄSITÖÖTOAD – kl 12:00 saalis toimub 2 õpituba:

vahast nikerdamine • nahast pauna meisterdamine

Osalustasu 2€ / 1 õpituba

Juhendaja Merlin Lõiv <http://etnoehe.com/>

VÄIKEKANDLETUBA – kl 14:00

TANTSUTUBA – kl 16:00 saalis

Esisuss on Kadri Lepasson.

Kaasa teevad kohalikud muusikud.

Võtke tantsusussid-tantsukingad ja pillid ühes.

VÄIKEKANDLETUBA – 21. oktoobril kl 12:00 Haanja Rahvamajas. Võta pill kaasa! Juhendab Ivi Rausi.

LÕÖTSPILLITUBA – 5. ja 10. oktoobril kl 19:00 ja 28. oktoobril kl 12:00 Haanja Rahvamajas. Võta pill kaasa!

Juhendab Tarmo Noorma.

KOHALIK KÖÖK – 21. oktoobril kl 14:00

Rogosi mõisas. Külas Mare Lind oma retseptidega.

Õpitoad toimuvad 2012–2013 igakuise- l. Õpitoad on TASUTA (vajadusel lisandub materjali tasu)

Täpsem teave: omkuiom.blogspot.com

Registreerimine telefonil: 511 2280 või ivirausi@gmail.com

TELLI Võrumaa Teataja paber- või PDF- leht pooleks aastaks või pikenda oma praegust TELLIMUST ja vali endale VÄÄRT KINGITUS!

Võrumaa Teataja

Pubi Õlle 17 kinkekaart või riigi- telefonide teatmik.

OST

Ostame **met**sa- ja **põllumaad**. Tel 5847 7250, e-post wromaa@hotmail.ee.

Ostan **kasvavat võsa**. Tel 5331 2442.

Kagu Erametsa Keskus ostab **HARVENDUS-** ja **LÖPPRAIET**, väikesed masinad ei löhu maapinda. Aitame leida teie metsale (ka raiutud), võsastunud ja põllumaale parima ostja. Tasume hüpoteegi ja aitame koostada metsamajanduskavad. Tel 504 4221, e-post erametsakeskus@gmail.com

MÜÜK

10. ja 11. oktoobril kella 10–14 **kudumite soodumüük**. OÜ Võru Rõivas, Pikk tn 15, Võru.

Kruus, liiv, muld, killustik. Kopa-tööd. Tel 5673 7956.

Kruus, liiv, muld. Tel 5341 6686.

Kruus, liiv, sõelutud muld, turvas, valge liiv, killustik. Tel 5649 8252.

Müüa soodsa hinnaga **talusealiha**. Info tel 505 9151 või 5354 3002.

Õunu (odavalt). Tel 5591 9981.

Müüa **kasutatud talverehve**. Tel 506 9857.

KORTERID

Müüa või **vahetada** maakodu vastu **3toaline** korrektselt renoveeritud, avar ja valgusküllane **korter** Võru kesklinnas. Tel 5622 9141.

KINNISVARA

Müüa talu Võru linna ääres ja **maja** linnas. Omanikult. Tel 524 5195.

Ostan Võru ümbruses **aianduskrundi**. Hoonete seisukord ei ole oluline. Tel 5344 1504.

TEENUS

Pandita VÄIKELAENUD (ka sularahas), **laenu**d maa ja metsa tagatisel. **Võlgade kiirmenetlus**. Tel 555 188 99. OÜ Lõunalaenu

nd, www.lounalaenu.ee

Metsa- ja **võsaloikus** ning **väljave**-**du**. Tel 5331 2442.

Metsa väljaveoteenus traktoriga MTZ (ümarpuit, raiejäätm

ed). Tel 515 3565.

Parketi ja PVC paigaldus. Tel 515 4146.

Metsamajanduskavad (võimalik taotleda kava koostamise toetust), **metsa** ja **maa turuväärtuse hindamine, metsakinnistute ost, raiete ettemärkimine, raiete teostamine, metsamaterjalide ost**. Tel 509 0356.

Ohtlike puude raie. Tel 5810 8597.

Vee- ja kanalisatsioonitrasside ehitus. Tel 5194 3875.

San.tehn tööd. Tel 5340 4060.

Veoteenus. Tel 505 5654.

Oktoobris **allahindlused** Venemaa **viisateenustele**. OÜ Vaatevinkel, tel 662 1978, www.vaatevinkel.ee.

Korstnapühkimistööd. Litsents olemas. Tel 5693 9798.

Rein Vänteri büroo – **õigusabi tsiviil**asjades (Võru, Oja 1, E–R kella 9–14, tel 5593 0888).

Rakkekaevude puhastamine ja remont. Tel 557 4792.

Elektrik. Tel 505 9951.

Kaevude puhastus, hooldus ja desinfitseerimine. Tel 5463 7917.

Veanära vanad kodumasinad (elekt-ri- ja gaaspliidid jne). Tel 5353 9146.

Teen siseviimistlus-, krohvimis- ja maalritöid. Tel 5678 7437.

Võlad — kohtuväline teenus. Mentalist. Tel 730 0818.

KAARDID ENNUSTAVAD 24 h. Tel 900 1727. (H 1,09 €/min) **www.ennustus.ee** (h 0,75 €/min).

PUIT

Müüa ehituslikku **saematerjali** ning **voodri- ja põrandalaudu**. Erinevad mõõdud. Vedu tasuta. Tel 528 2268.

Müüa kuivad **pakitud kütteklot**-**s**id, **kaminapuud, pakitud tur**-**babrikett ja puidubrikett**. Vedu tasuta. Tel 523 8503.

MÜÜA PLIIDI- ja KÜTTEPUID (kuiv ja märg, erinevad pikkused ning puuliigid). **Vedu tasuta**. Tel 5620 8897.

Müüa lõhutud **küttepuid** (kogus alates 2 rm). Tel 510 2806.

Müüa kuivad pakitud **pliidipuud** ja **kütteklotsid**. Vedu tasuta. Tel 505 6107.

Müüa pidevalt **välis- ja sisevoodrilaudu, sügavimmutatud välisvoodri- ja terrassilaudu, põrandalaudu. Voodrilaudade tööstuslik värvimine**. Vajadusel vedu. Tel 5664 0228.

Müüa **küttepuid**. Tel 5396 2521.

Kütteklotsid, brikett. Tel 506 8501.

Müüa **küttepuid**. Tel 5364 8227.

Müüa **küttepuid** ja **puitbriketti**. Tel 509 4222.

Müüa kuivi **küttepuid** (60 cm, segapu

u). Tel 505 1550.

Müüa kuivi **küttepuid** koos kohaletoomisega. Tel 5698 4286.

Ostame kasepalki. Tel 525 8067.

Ostame kuuse- ja männipalke hinnaga kuni 65 €/tm, (9,1–18,6 cm (max 23 cm), pikkus 1,8 m + 10 cm või 3,6 m + 20 cm), kõverus lubatud, okste arv ei ole piiratud. Tel 521 3027, 741 7349.

Vaikselt lahkusid, emake hea, muredest, valudest enam ei tea.

Teatame sügava kurbusega, et on lahkunud kallis ema, vanaema, vanavanaema ja ämm

EEVI JÕGAR
7.02.1938 – 7.10.2012
Leinavad omaksed.

Ärasaatmine 13. oktoobril kell 10 Navi seltsimajast Võru kalmistule.

Õõ sülle langevad lehed, õõ sülle silmadki kustusid, õõ sülle valu ja igatsus, õõ sülle lõpmata armastus.

Lahkus ootamatult meie kallis abikaasa, isa, vanaisa ja äi

ANTS KAARISTO
16.02.1944 – 7.10.2012
Leinavad lesk ja lapsed peredega.

Ärasaatmine 13. oktoobril kell 14 Lõuna-Eesti haigla leinasaalist Võru kalmistule.

Jõudsid elus palju anda, jõudsid muret, rõõmu kanda, kuni lõppes elutee ...

On lahkunud kallis vend, onu

JÜRI KAHRI
16.01.1938 – 5.10.2012
Leinavad omaksed.

Ärasaatmine neljapäeval, 11. oktoobril kell 11 Obinitsa kirikust Obinitsa kalmistule.

Sa mõõdud ja iial ei mõõdu. Sa lähed ja ometi jääd. (A. Alliksaar)

Teatame sügava kurbusega, et on lahkunud meie armas memm

VALENTINA KILK
26.06.1923 – 6.10.2012
Leinav perekond

Matusetalitus 11. oktoobril kell 11 Lõuna-Eesti haigla leinasaalis.

Lapsepõlv ja noorusaastad läksid linnulennul, meheiga katkes pool

el teel.

Ootamatult lahkus meie keskelt kallis

ALEKSANDER PÕLGASTE
28.04.1970 – 5.10.2012
Leinama jäävad ema, isa, õed peredega, tädi perega, elukaaslane, pojad Sander ja Silver.

Ei astu jalg sul kodurada, ei ava käsi koduvärvavat. Sa maha jätsid kodumaja kevadõites aiaga.

Kallist isa

EDUARD TROLLAT
10.10.1912 – 26.04.1981
mälestab
100. sünniaastapäeval poeg Mati.

Ikka mõtetes tuleme su juurde, meil on mälestus kummaski käes. Koduõuelt otsime su jälgi, tuultekohinas kuuleme su häält.

KAIRI VEEDLERIT
8.07.1968 – 9.10.2006
mälestavad
6. surma-aastapäeval omaksed.

Mälestame majaelanikku

LIINA HAAKI
Südamlik kaastunne lastele peredega. KÜ Kreutzwaldi 26 majaelanikud

Kauaaegset rahvatantsujuhti ja kolleegi

EEVI JÕGARIT
leinavad Helju ja Stepan. Kaastunne lähedastele.

Leinas langetame pea kauaaegse kolleegi

EEVI JÕGARI
mälestuseks. Südamlik kaastunne omastele. Margit, Agi, Marje, Kaja, Kairit, Aiveli, Anne-Ly, Marke

Elu on laul, nii habras ta viis, heliseb koraks ... ja katkeb siis.

Mälestame

EEVI JÕGARIT
Südamlik kaastunne lähedastele. Väimela perearstikeskus

Siiras kaastunne Pille Jagomäele perega ema, ämma ja vanaema

EEVI JÕGARI
kaotuse puhul. Koit

Sügav kaastunne Pille Jagomäele perega kalli ema

EEVI JÕGARI
surma puhul. Koduõed ja kolleegid õendusabikeskusest

Avaldame kaastunnet Eva-Liisale kalli

ISA
kaotuse puhul. Sinu kolleegid JLPst, Corporest ja Editorist

Südamlik kaastunne Madisele perega kalli ema, ämma, vanaema

EEVI JÕGARI
kaotuse puhul. Lauri, Ahto perega, Toomas, Lauri, Meelis perega

Sügavas leinas mälestame kauaaegset tantsuõpetajat ja head kolleegi

EEVI JÕGARIT
Avaldame kaastunnet omastele. Võrumaa tantsuõpetajad

Mälestame ja avaldame kaastunnet lähedastele

EEVI JÕGARI
surma puhul. Võru vallavalitsus, Võru vallavolikogu

Mälestame

EEVI JÕGARIT
Siiras kaastunne Pillele, Madisele, Peetriile ja Mihklile peredega kalli ema surma puhul. Ants perega

Sügav kaastunne omastele kalli

EEVI JÕGARI
surma puhul. Endised tantsijad Maire ja Galina

Sügistuulega läksid sa teele, hea mälestus sinust jääb meelde. Sind leinama jääb kodumaja, igatsema koduõu.

Siiras kaastunne Pillele perega ja omastele kalli

EEVI JÕGARI
jäädava lahkumise puhul. Majanaabrid

Südamlik kaastunne Kristiinale ja tema perele isa

ANTS KAARISTO
surma puhul. Töökaaslased

EVALD KAPP
Südamlik kaastunne Koidule venna ja Marele perega onu surma puhul. Milvi ja Elvi perega

Mõni hetk on elus valusam kui teine, mõni hetk on kohe väga, väga valus. (J. Tättle)

Südamlik kaastunne Ailile perega kalli

ANTS KAARISTO
kaotuse puhul. Töökaaslased Kagumarketist

Mälestame

JÜRI KAHRI
Tunneme kaasa omastele. Pavlovite pered

Südamlik kaastunne Helile, Janele ja Taunole kalli ema, vanaema

VALLI KILGI
kaotuse puhul. Marje, Sigrit, Urmas

See sügispäev äkki tõi troostitu nuku

ruse rinda.

Siiras kaastunne Helile, Janele ning Taunole peredega kalli ema ja vanaema

VALLI KILGI
kaotuse puhul. Annely, Alari peredega ja Mare

Sügav kaastunne Rainerile ning Hillele perega kalli isa, vanaisa, vanavanaisa ja äia

LEMBIT LUIGE
surma puhul. Guido perega

Südamlik kaastunne Rainerile, Hellenile, Andrele, Mari-Liisile ning Markusele kalli isa, äia ja vanaisa

LEMBIT LUIGE
kaotuse puhul. Eve, Üllar, Mare, Marko ja Eve

Töökas ja sõbralik oli su hing, nüüd puhkama kutsuti sind.

Mälestame

PÄRJA-HELSINA PRÜKKI
Südamlik kaastunne Estile, Bertile ja Evalle perega. Venda, Eesi, Silva, Liane, perekonnad Kabun ja Olesk

Elu on laul, nii habras ta viis, mis heliseb hetke ... ja katkeb siis.

Südamlik kaastunne Tiina ja Leo Põlgastele kalli poja

ALEKSANDER PÕLGASTE
surma puhul. Perekonnad Kölli, Mägiste ja Zerel

Südamlik kaastunne Tiinale, Leole ning Kersti ja Aire peredele kalli poja ja venna

ALEKSANDER PÕLGASTE
kaotuse puhul. Ülo, Riho ja Valli peredega

Avaldame kaastunnet Tiinale, Leole, Kerstile ning Airele kalli poja ja venna

ALEKSANDER PÕLGASTE
kaotuse puhul. Riina ja Ülle lastega

Südamlik kaastunne Igor Nadzhabovile

ISA
kaotuse puhul. OÜ Piso-Puit kollektiiv

Avaldame kaastunnet Jane Reismannile

VANAEMA
kaotuse puhul. Karin, Indrek, Taima

Ostame metsa- ja põllumaad

ForestStock
www.foreststock.ee

Jüri 24, Võru, Tel 503 7570, info@foreststock.ee

OSTAME

- METSAKINNISTUID
- KASVAVA METSA RAIEÕIGUSI
- PÕLLUMAAD KOOS METSAGA

FOREST RESERVES OÜ Tel +372 515 6858
e-post: info@forestreserves.ee
www.forestreserves.ee

KAGU-SELL OÜ

Võru, Lille 22 Kauplus tel 782 0268, 551 9687,
autoremont tel 782 0158, 554 2964,
tehnoõlevaatus 782 0520, www.kagusell.ee

Eriti lai valik nii uusi kui ka protekteeritud rehve
sõiduautodele, pakiautodele ja maasturitele.

SOODUSHINNAD! MÜÜK JA PAIGALDUS.

KOOLITUS

Võrumaa Autokoolis (OÜ Tugev Partner) B-, BC1-, C-, D-, E-, T-kategooria kursused. Koolitused toimuvad Võrus ja Põlvas. Lisainfo www.vorumaaautokool.ee või tel 786 4658, 503 2062.

Autokoolis Võru Autom B-kat kursused, e-kool ja lõppastme-koolitus. Info ja reg www.voruau-tom.ee; tel 5622 2272, 782 1776.

Kristlust tutvustav **Alfa kursus** Võru baptisti koguduses alates 12. oktoobrist reedeti kell 19. Info ja registreerimine tel 5373 2279.

TEATED

Võrumaa Sündamesõprade Selts sõidab **11. oktoobril kell 13 Värskas SPAse**. Eelregistreerimine PIKi ruumis. Väljasõit muusikakooli juurest. Info tel 5358 3160, 5399 8080.

Misso vallavolikogu kehtestas 20. septembri määrusega nr 17 veevarustuse ja reovee ärajuhtimise teenuse hinnad alates 1. jaanuarist 2013. a järgmiselt: tasu võetud vee eest 0,86 eurot 1 m³ eest, tasu reovee ärajuhtimise eest 0,99 eurot 1 m³ eest.

TERVIS

Kiire ja lihtne viis vabaneda üleliigsetest kilodest – Transioni-teenus. Tel 5637 7994.

Kuuluta Võrumaa Teatajas!
Telefon 782 3690
või e-postiaadress
kuulutused@
vorumaateataja.ee.

11. oktoobril kella 15-17 toimub Võru Hõbõnõpsi kaupluses (Kreutzwaldi 28)

Eesti-Soome jalatsivabriku sügis- ja talvejalatsite MÜÜK
meestele ning naistele.

Parimad hinnapakkumised!

Rõuge valla RAHVASPORTI MESS 10.10.2012

Kolmapäeval 10. oktoobril kl 18.00
Rõuge Põhikooli spordihoones.

- * **Vallas tegutsevate sporditrennide ja klubide tutvustused**
- * **Tervisenäitajate mõõtmised**
- * **Raul Olle - tervisespordi vajalikkusest**
- * **Ideenurk, "Võrumaa Mängud", nõustamised, kampaaniad ja palju muud**

MESS ON TASUTA!

Rohkem infot: sport.rauge.ee

Õiendus

6. oktoobri Võrumaa Teatajas ilmunud artiklist „Rõugesse tahetakse rajada mälestusmärk” on kogemata ära jäänud makse saaja nimi – Avo Eisen. Uuesti siis täpne annetuskonto: Swedbank 2210 5586 9842, Avo Eisen. Selgituseks märkige: Mälestustahvel Taani vabatahtlikele.

Perejuksur Kaja pügab või sarved peast
Lepi kokku 5625 8308 ja tule
Oja 1 Võru
T – R 10 – 18
L 10 – 15

ERINEVATE KINDLUSTUSSELTSIDE
PARIMAD PAKKUMISED

iizi

SOODNE KINDLUSTUS

VÕRUS: Räpina mnt 12
Tel: (372) 5300 2505
E - R 8.45-17.00

Tutvu tingimustega:
www.iizi.net

„Tour de Farce” – kaks näitlejat, kümme rolli, 84 kostüümivahetust

„Tour de Farce ehk Abielu on igavene” on pöörase süžee näitemäng. Ühte Ameerika hotelituppa saabub abielupaar, kes on just ilmutanud raamatu „Abielu on igavene”, kuigi nende endi kooselu on karile jooksmas. Samasse tuppa hakkab nüüd igasugust rahvast sisse põikama ja üks koomiline situatsioon järgneb teisele. Kujutage ette, et seda kõike esitavad ainult kaks näitlejat, Kadri Adamson ja Henrik Normann, kes pidevalt kostüüme ning par-

kaid vahetavad ja täiesti erinevate tüüpidega lavale käivad. Kogu see tulevark annab vaatajale toimumiseks vaevalt mahti ja paneb imestama, kuidas see kõik võimalik on?! Selles saab veenduda ainult oma silmaga – uue aasta naljakaim komöödia on sündinud ja see on tõusnud juba Piletilevi müügiedetabeli tippu.

„Tour de Farce” etendub Põlva kultuurikeskuses 16. oktoobril ja Võru Kandles 27. oktoobril kell 19, piletid müügil kohapeal.

Komöödiateater

LEINO REI

ÜÜRN IKUD

VÕRU LINNATEATRI ETENDUS

VÕRU KANDLES
10., 11., 15., 16. november kell 19

Piletid hinnaga 10 € ja 8 € eelmüügis Võru Kandle kassas (tel 7868676)
jt Piletilevi müügikohtades üle Eesti.

www.vorulininateater.com